

Tarihin Ruhü Belgeselinin Tarih Öğretimi Açısından Değerlendirilmesi*

Evaluation on The Documentary of Tarihin Ruhü in View of the History Teaching

Yusuf Ziya AKTAŞ¹

¹Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tarih Eğitimi Anabilim Dalı.
yusufziya140@gmail.com

Makale Türü/Article Types: Araştırma Makalesi/ Research Article

Makalenin Geliş Tarihi: 16.01.2021

Yayına Kabul Tarihi: 15.09.2021

ÖZ

TRT 2 ekranlarında 2019 yılında yayınlanmaya başlayan "Tarihin Ruhü" belgeseli tarih öğretimi açısından önemli bir materyal olarak değerlendirilebilir. Belgesel yakın tarihimizin önemli olaylarına ve şahıslarına ışık tutması açısından değerli görüntüler içermektedir. Bu bağlamda tarih öğretiminde birincil kaynak olarak kullanabileceğimiz bu türden arşiv filmleri, öğrencinin zihninde geçmişe olan bilinmezliği ve soyutluğu, somutlaştıracak, ilgi ve merak uyandıracaktır. Şimdiye dek 52 bölümü yayınlanmış olan belgeselin özellikle Tarih, Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük derslerinde pek çok konunun aktarımında faydalı olacağı öngörülmektedir. Yerli ve yabancı arşiv kaynakları kullanılarak hazırlanan Tarihin Ruhü belgeseli, yalnızca arşiv filmlerini sunmakla kalmamış, bir tarihçi titizliği ile görüntülerin nasıl analiz edilebileceğini, görsel kaynağa ne tür sorular sorulması gerektiğini de izleyicisine aktarmaktadır. Belgeselde dönemin görüntülerinin yanı sıra fotoğraf ve gazete gibi birinci elden kaynaklarından yararlanılmıştır. Edinilen bilgiler mukayeseli bir şekilde incelenerek izleyiciye sunulmaktadır. Tarihin Ruhü belgeseli tarih öğretimi açısından derslerde kullanılması gereken önemli bir materyaldir.

Anahtar Sözcükler: Tarihin ruhu, Arşiv filmleri, Tarih eğitimi.

ABSTRACT

The documentary named as The Spirit of History which is started running in 2009 in channel TRT 2 is thought to be an important material in teaching of history. This documentary contains very important images it sheds light on important events and people of our recent history. In this context this kind of archive films can be used as a primary source in teaching of history and arise curiosity and interest of students, because it can concretize the abstractness and unknown of their

***Alıntılama:** Aktaş, Y. Z. (2022). Tarihin ruhu belgeselinin tarih öğretimi açısından değerlendirilmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42(1), 957-995.

mind. It is predicted that this documentary which is broadcasted 52 episodes on the channel is very important in teaching of History and Republic of Turkey Revolution History and Kemalism. The documentary of the spirit of history is not only present an archive films but also conveys to the audience how to analyse the images with the meticulousness of historian. This documentary is prepared by using domestic and foreign archive source. The primary source as newspaper and photos of that period are used in documentary obtained information presents to the audiences as comparatively. The Spirit of History is an important material to use in history lessons.

Keywords: *Tarihin ruhu, Archive films, Teaching history.*

GİRİŞ

Artan teknolojik imkânlar ve dijitalleşen dünya şüphesiz öğretim süreçlerini de derinden etkilemektedir. Görsel idrakin giderek daha da egemen olduğu günümüzde tarihi hadiseleri anlamak için kuşkusuz tarihi kaynaklardan ve görsel materyallerden daha fazla yararlanmak gerekmektedir. Özellikle tarih öğretimi alanında yapılan pek çok farklı çalışma, birinci elden kaynaklarla yapılan öğretim yöntemlerinin etkililiğini ortaya koymaktadır.

İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programının uygulanmasında dikkat edilecek maddeler içerisinde “konuların işlenişinde birinci el kaynakların (arşiv belgeleri, somut tarihî miras öğeleri, Nutuk vb.) kullanılması önemlidir. Öğrencilerin ele alınan olayları kendi bağlamları içerisinde kavrayabilmeleri için o dönemle ilgili yazılı, sesli, görsel ve görüntülü kaynaklara yer verilmesine özen gösterilmelidir. Bu amaçla ayrıca sözlü ve yazılı edebî ürünler ile gazete, internet vb. medya araçlarından yararlanılabilir.” İfadelerine yer verilmiştir (MEB, 2018).

Tarih öğretiminde görsel materyallerin kullanımı, öğrencilerin önemli tarihsel kavramlarla karşılaşmalarını sağlar. Görsel kaynaklar vasıtasıyla öğrenciler, geçmişte yaşamış insanların yaşamı ile doğrudan temas kurabilirler. Görsel kaynaklarla çalışarak, tarihsel bilgiye ulaşmaya çalışan öğrencilerde; analitik düşünme, problem çözme, eleştirel düşünme, tarihsel empati gibi üst düzey düşünme becerileri gelişir (Ata, 2002: 83).

Avrupa Konseyi 31 Ekim 2001 tarihli tavsiye kararında; tarihsel olgular aktarmak, eleştirel ve analitik bir öğrenmeye uygun bir şekilde aktarmak, öğretim materyali olarak, mümkün olan en geniş kaynak yelpazesinin kullanılmasının gerekliliğini belirtmiş, daha özelden; halka açık arşivlerden, filmler, belgeseller ve görsel işitsel ürünlerden, bilişim teknolojisi yoluyla iletilen malzemelerden, faydalanılmasının gerekliliği vurgulanmıştır (Tarih Vakfı, 2002: 59).

Birincil kaynaklar, öğrencilerin çok değişik yaklaşımları görebilmelerini sağladığı gibi; bilgi, beceri ve analiz yeteneklerini geliştirecektir. Öğrencilerin birincil kaynaklarla uğraşması; eleştirel düşünmelerini, sorular sormalarını, zekice çıkarımlar yapmalarını, mantıklı açıklamalar geliştirmelerini ve olayları yorumlamalarını sağlayacaktır (Ata, 2002: 81).

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi ile ilgili birinci elden kaynakların (fotoğraf, karikatür, resim, telgraflar, belgeler, haritalar, belgeseller vb.) öğrenciler tarafından kullanılması, sorgulanması ve bu kaynaklardan yola çıkarak tarihsel bilgiye ulaşılması veya var olan bilginin farklı kaynaklarla desteklenmesi gerekmektedir (Akbaba, 2009). (Ata, 2002)'ya göre birinci el kaynakların kullanımının en önemli katkıları;

Öğrencilerin önemli tarihsel kavramlarla karşılaşmalarını sağlar ve öğrenci bütün yazılı tarihlerin yazarın geçmişe ilişkin yorumu olduğunu fark eder. Geçmişte yaşamış insanların yaşamıyla doğrudan temas kurar; bu da tarihi insanileştirir Öğrencilerin önemli analiz becerileri gelişecektir. Öğrencilerin çok değişik yaklaşımları görebilmelerini sağladığı gibi bilgi, beceri ve analiz yeteneklerini geliştirecektir. Birinci el kaynaklara doğrudan ulaşmaları, eleştirel düşünmelerine, sorular sormalarına, zekice çıkarımlar yapmalarına, mantıklı açıklamalar getirmelerine ve olayları yorumlamalarına yol açacaktır.

Öğrenciler birincil kaynakları incelediklerinde ve öğretmenleri tarafından araştırılmaları için yönlendirildiğinde; analiz etme, değerlendirme, üretme, ilişkilendirme, hipotezleme, netleştirme, yorumlama, belirleme, anlama, açıklama, geliştirme, karar verme, muhakeme yapma, bağlantı kurma ve genelleme yapma gibi önemli eleştirel düşünme becerileri geliştirirler (Fogarty, 2012).

Birincil kaynaklardan yararlanmak için kullanabilecek yedi strateji şunlardır;

1. Neye bakacağımıza karar verin.
2. Amacı ve dinleyicileri belirleyin.
3. Önyargı arayın.

4. Kaynağın kendisini yakından inceleyin
5. Daha fazla bilgi bulun.
6. Etkileşimde kendi rolünüzü düşünün.
7. Çeşitli kaynakları karşılaştırın (Thompson & Austin, 2014).

Tarih öğretiminde sıklıkla kullanılan materyallerden biri tarihi fotoğraflardır. İnkılâp tarihi öğretiminde fotoğrafların çözümlenmesi ve bu çözümlenmenin neticesinde tarihsel çıkarımlarda bulunulması akademik başarıyı artırmanın yanında, dersin daha keyifli bir hale gelmesine ve amaçlanan davranışların geliştirilmesinde (kronoloji bilgisi, yaratıcı düşünme, problem çözme eleştirel düşünme, empati) de katkıda bulunmaktadır (Akbaba, 2005).

Tarih derslerinde kullanılan eğlenceli bir diğer materyal tarihsel karikatürlerdir. Tarihsel karikatürler öğrencilere tıpkı profesyonel tarihçiler gibi tarihte insanların ne düşündüğüne ilişkin sezgiler sunar. Görüntülerden süzülüp çıkarılması gereken bir anlam taşırlar. Karikatürler yorum gerektirdiğinden, öğrenciye söz konusu olay, konu ya da kişiyle ilgili daha önceki bilgilerinden faydalanma fırsatını verirler (Stradling, 2003: 100).

Yapıldığı zamanın siyasi ve sosyal havasını yansıtan ve bunu yansıtırken de olaylara biraz eleştirel, biraz mizahi ve biraz da yazarın bakış açısıyla yaklaşan özgün tarihsel tanıklardır (Altun, 2010).

Kılınç (2006), Avşar (2007) ve Palaz (2010) da çalışmalarında karikatür kullanımının tarih öğretimindeki olumlu sonuçlarını ortaya koymuştur.

Tarihin derslerini renkli hale getirebilecek bir başka materyal gazetelerdir. (Heitzman, 1979)'a göre gazeteler, öğretim programındaki diğer derslere göre Tarih dersinin konularına daha kolay uyarlanabilir. Tarih konuları, gazetelerin verdiği tarihi olay ekleri kullanılarak işlenebilir. Örneğin, gazetelerin milli bayramlarda verilen ekleri bu dersin tarih konuları için iyi bir kaynaktır (Akt.; Tangülü 2011).

Özellikle gazetelerin sahip olduğu birinci elden kaynak vasfı ve zengin görsel malzeme kullanarak haberleri ve durumları yorumlaması, ele alınan haberin doğru ya da objektif olup olamaması bunu gören ve yorumlayan öğrencide ister istemez bazı becerilerin açığa çıkmasına neden olur (Tangülü, 2011). Tarih dersinde gazete kullanımının öğrencilerin akademik başarılarını artırdığı ve geçmiş ve günümüz olaylarına karşı çok perspektifli bakış açısı kazandırdığı söylenebilir (Yahşi, 2011).

Tarih derslerinde kullanılacak bir diğer araç filmlerdir. Tarih öğretiminde kullanılacak filmler sayesinde öğrencilerin daha somut düşünebilmesi ve tarihsel düşünme becerilerinin geliştirilmesi sağlanır.

Dermircioğlu (2007), tarih öğretiminde kullanılacak film çeşitlerini şöyle sıralamıştır; eğitimsel filmler, çizgi filmler, komedi filmler, reklâm filmleri, belgesel filmler, dramatik filmler, bilim kurgu filmleri, arşiv filmleri, resmi savaş filmleri, amatör filmler ve haber filmleridir.

Belgeseller bazen birkaç kaynağı bir araya getiren görüntülü yapımlardır. Özellikle tarihi belgeseller, olayları yaşayan, gören kişilerle yapılan röportajlar, olayla ilgili belgeler, mektuplar, varsa çekilmiş orijinal görüntülerle hazırlanmaktadır. Bu yüzden belgeseller bir nevi kaynakların harmanlanmasıdır (Öztaş, 2008).

Öztaşkın (2013), çalışmasında belgesel filmlerin kullanımının sosyal bilgiler dersinde öğrencilerin akademik başarılarına ve bilinçli farkındalık düzeylerine olumlu etkisini ortaya koymuştur.

Belgeseller ve filmler geçmiş ile bugün arasında bağ kurarak yeni kuşakların olayları anlamalarını kolaylaştıran, merakı ve empatiyi geliştiren, gerçekliği tamamıyla hissettirerek tarihsel analiz sağlayan, bilişsel ve duyuşsal alanı birlikte harekete geçiren, dersleri monotonluktan kurtaran bir yapıdadır. (Aktekin & Çoban, 2012).

Yapılan araştırmalar, tarih öğretiminde tarihî film ve tarihî dizilerin planlı etkinlikler çerçevesinde kullanılmasının, tarih dersini daha zevkli hale getirmenin yanında öğrencilerin tarihsel düşünme becerilerini geliştirebilmelerine katkıda bulunabildiğini ortaya koymuştur (Öztaş, 2015). Kurmaca ve senaryoya dayalı tarihi film ve dizilerin

öğrencilerin tarihsel düşünme becerilerini geliştirdiği düşünüldüğünde, hepsi gerçek görüntüler içeren birinci elden kanıt olan arşiv filmlerinin de tarihsel düşünme becerilerini geliştireceği öngörülebilir.

İlgili çalışmalara bakıldığında Ata (2002); Şimşek (2003); Akbaba (2003); Doğan (2007); Öztaş (2007); Işık (2008); Özbaş (2010); Palaz (2010); Tangülü (2011); Öztaşkın (2013) tarih öğretiminde doküman kullanımı, fotoğraf kullanımı, tarihsel yazılı kanıt kullanımı, gazete kullanımı, karikatür kullanımı, belgesel kullanımı, film kullanımı gibi kanıt temelli çalışmaların tarih öğretiminde etkili olduğu görülmektedir. Tarih öğretimi için önemli bir kaynak olarak gördüğümüz Tarihin Ruhü belgeseli kullandığı birinci elden kaynaklarla tüm bu kaynakların bir harmanı niteliğindedir. Ayrıca şimdiye dek incelemesi yapılan belgesel ve film incelemelerinin dışında gerçek görüntülerden ve arşiv filmlerinden yararlanması dolayısıyla da bir ilk niteliğindedir.

Öztaş, 2008 yılındaki çalışmasında; TRT arşivi görüntülerinin ve “Merkez Ordu Sinema Dairesi”, “Müdafaa-i Milliye Cemiyeti”, “Malûl Gaziler Cemiyeti”, “Osmanlı Donanma Cemiyeti”, “Ordu Film Alma Dairesi” tarafından çekilen görüntülerin çoğaltılıp okullarda ders materyali olarak düzenlenmesi ve öğretim programının hangi ünitelerinde, hangi filmlerin kullanılabileceğinin tespit edilerek bu filmlerin liste halinde ilgili ders kitaplarına konulması gerekliliğinden bahsetmiştir. Tarihin Ruhü yapımı bu ihtiyacın karşılanması için önemli bir materyaldir. Bu çalışma ile tam da bu eksikliğin giderilmesi amaçlanmıştır. Tarihin Ruhü belgeselinin neden tarih öğretimi için önemli bir materyal olduğu değerlendirilmiş ve tarih öğretim programındaki kazanımlarla eşleştirilerek derslerde kullanılacak bir materyal oluşmasına zemin hazırlanmıştır

YÖNTEM

Bu çalışma, nitel araştırma olup veri toplama yöntemi olarak tarihsel araştırmanın sıklıkla kullandığı yöntemlerden doküman incelemesi kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Yazılı kaynakların yanı sıra film, video, fotoğraf gibi görsel malzemelerde nitel araştırmalarda doküman olarak kullanılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Çalışmanın verilerini TRT 2 Youtube kanalında bulunan 52 bölümlük Tarihin Ruhu belgeselinin bölümleri oluşturmaktadır. Bu bağlamda araştırma sonucunda elde edilen veriler sınıflandırılmıştır. Mevcut öğretim programlarındaki sınıf düzeyi, öğrenme alanı, ünite ve kazanımlarla ilişkilendirilerek tablolatırılmıştır.

Betimsel analiz yaklaşımına göre, çözümlenen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Veriler araştırma sonuçlarının ortaya koyduğu temalara göre düzenlenebileceği gibi, görüşme ve gözlem süreçlerinde kullanılan sorular ya da boyutlar dikkate alınarak sunulabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

BULGULAR

Bu bölümde incelenen belgesel bölümleri mevcut tarih ders müfredatı açısından; sınıf düzeyi, ders, öğrenme alanı, ünite ve kazanımlarla ilişkilendirilerek tablolatırılmıştır. Yapılan incelemelerde 52 bölüm olarak yayınlanan Tarihin Ruhu belgeselinin Tarih Dersi, İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi, Sosyal Bilgiler Dersi, Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi Dersi müfredatında mevcut olan üniteler ve kazanımlarla doğrudan ve dolaylı olarak ilişkilendirebileceğimiz bölümleri mevcuttur.

Tablo 1. Tarihin Ruhü Belgesel Bölümleri

1. Bölüm	1923 Seçim Kutlamaları
2. Bölüm	Sultanahmet Mitingleri
3. Bölüm	Abdülmecid Efendi
4. Bölüm	İstanbul'a Göç Eden Ruslar
5. Bölüm	I. Dünya Savaşı Döneminde Yeni Zelanda
6. Bölüm	Manaki Kardeşler
7. Bölüm	Hamidiye Camii'nde Selamlık
8. Bölüm	Mustafa Kemal Paşa'nın Amerikalılara Seslenişi
9. Bölüm	Mondros Mütarekesi
10. Bölüm	1919 İstanbul İşgali
11. Bölüm	Savaş Yıllarında Ekmek Davası
12. Bölüm	Demiryolu ve Kömür İşletmeciliği
13. Bölüm	İstanbul'da Son Kılıç Alayı
14. Bölüm	Ramazan'ı Uğurlama Bayramı Karşılama
15. Bölüm	Kayzer'in İstanbul Ziyareti
16. Bölüm	Ankara-Erzurum Demiryolu İnşaatı
17. Bölüm	Turizm ve Seyahat
18. Bölüm	İmparator ve İmparatoriçe İstanbul'da
19. Bölüm	İstanbul
20. Bölüm	Venizelos'un Türkiye Ziyareti
21. Bölüm	Rıza Pehlevi'nin Türkiye Ziyareti
22. Bölüm	10. Yıl Kutlamaları ve Yenilikler
23. Bölüm	10. Yıl Kutlamaları ve Dönüşüm
24. Bölüm	Kut'ül Amare Esirleri
25. Bölüm	Romanya Cephesi
26. Bölüm	Mustafa Kemal Atatürk ve İzmir
27. Bölüm	İngiltere Kralı'nın Türkiye Ziyareti
28. Bölüm	Sümerbank Fabrikaları
29. Bölüm	Kadın İşçiler
30. Bölüm	Büyük Taarruz Öncesi ve Sonrası Ankara
31. Bölüm	Hatay'ın Türkiye'ye Katılması
32. Bölüm	Milli Sinema
33. Bölüm	Cumhuriyet Bayramı Kutlamaları
34. Bölüm	Sergi Evi
35. Bölüm	Mustafa Kemal'in Cenaze Törenleri
36. Bölüm	Osmanlı Havacıları ve Havacılık Tesisleri
37. Bölüm	1934 Yerel Seçimleri
38. Bölüm	Anıtkabir'in İnşası
39. Bölüm	Atatürk'ün İnceleme Gezileri
40. Bölüm	Atatürk'ün Büyük Taarruz'dan Sonra Ankara'da Karşılınması
41. Bölüm	Enver Paşa ve Şehzade Ömer Faruk Efendi'nin Batum Ziyareti

42. Bölüm	Amerikan Deniz Gücü Gemilerinin İstanbul Ziyareti
43. Bölüm	Atatürk'ün Konya Ziyareti
44. Bölüm	Tevhid-i Tedrisata Geçiş
45. Bölüm	Okulların Katıldığı Bir Tören
46. Bölüm	Mısır Çarşısı'nda Hayat
47. Bölüm	Churchill ve İnönü Görüşmesi & İngiliz Filosu
48. Bölüm	İstanbul Radyoevi ve Ümraniye Verici İstasyonu İnşaatı
49. Bölüm	Nüfus Sayımı
50. Bölüm	Atatürk Orman Çiftliği
51. Bölüm	1936'da İstanbul
52. Bölüm	Şeker Fabrikaları

Tablo 2. Belgesel Bölümlerinin Sınıf Düzeyi ve Derslerle İlişkisi

Sınıf Düzeyi ve Dersler	Derslerde Kullanılabilecek Bölümler
Sosyal Bilgiler	1-4-8-11-12-13-14-16-17-19-21-27-32-35-36-37-42-46-48-51.
8.Sınıf İnkılâp Tarihi	1-2-5-6-7-8-9-10-11-16-18-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-33-34-35-36-38-39-40-41-42-43-45-47-50-52.
Lise 11 Tarih	4-6-7-11-12-16-29-49-51
12.Sınıf İnkılâp Tarihi	1-2-3-4-7-8-9-10-15-18-20-21-22-23-24—25-26-27-28-29-30-31-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-47-50-52.
Çağdaş Türk ve Dünya Tarih	12-21-27-42-47-48

Yapılan incelemeye göre; Sosyal Bilgiler derslerinde kullanılabilecek 20 bölüm, 8.sınıf İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük derslerinde kullanılabilecek 38 bölüm, Lise Tarih 11 derslerinde kullanılabilecek 10 bölüm, 12.sınıf İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük derslerinde kullanılabilecek 36 bölüm, Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi derslerinde kullanılabilecek 5 bölüm tespit edilmiştir.

Tablo 3. Belgesel Bölümlerinin Kazanımlarla İlişkilendirilmesi

BÖLÜM	Sosyal Bilgiler	İnkılâp Tarih8	Tarih 11	İnkılâp Tarihi12	ÇTDT
1. Bölüm	7.6.1. 7.6.2.	8.1.1.	-	12.1.2.	-
2. Bölüm	-	8.2.3.	-	12.1.4. (-b)	-
3. Bölüm	-	-	-	12.3.2. (-a)	-
4. Bölüm	7.3.3.	-	11.6.1.	12.1.3. (-f)	-
5. Bölüm	-	8.2.5. (-b)	-	-	-
6. Bölüm	-	8.1.2.	11.4.4.	-	-
7. Bölüm	-	8.1.1. 8.1.4. (-b)	11.4.4. (- b,ç)	12.1.2. (-a)	-
8. Bölüm	5.7.1.	8.6.1.	-	12.4.2.	-
9. Bölüm	-	8.2.3.	-	12.1.4. (-a,b)	-
10. Bölüm	-	8.2.3.	-	12.1.4. (-a,b)	-
11. Bölüm	-	8.2.2.	11.5.3. 11.6.2.(-a)	-	-
12. Bölüm	5.7.2. 6.5.1.	-	11.5.2.	-	12.1.6.
13. Bölüm	7.2.5.	-	10.6.1	-	-
14. Bölüm	4.2.2 5.2.4 5.2.5. 6.1.2.	-	-	-	-
15. Bölüm	-	8.1.1. 8.2.1.	-	12.1.2 12.1.3.	-
16. Bölüm	4.4.2. 5.7.2.	-	11.5.2.	-	-
17. Bölüm	5.7.1. 5.7.3. 5.7.4.	-	-	-	-
18. Bölüm	-	8.1.1. 8.2.1.	-	12.1.2. 12.1.3.	-
19. Bölüm	5.2.2. 7.2.5.	-	-	-	-
20. Bölüm	-	8.6.1 8.6.2.	-	12.4.2.	-
21. Bölüm	6.7.1.	8.6.1. 8.6.2.	-	12.4.2.	12.1.6.
22. Bölüm	-	-	8.4.1.	-	-
23. Bölüm	12.3.4. 12.3.5.	-	8.4.4	-	-

			8.4.5.		
			8.4.8		
			8.4.9.		
24. Bölüm	-	8.2.2.	-	12.1.3	-
25. Bölüm	-	8.2.2	-	12.1.3	-
26. Bölüm	-	8.3.2.	-	12.2.5. (-b)	-
27. Bölüm	6.7.1	8.6.1.	-	12.4.2	12.1.6
		8.6.2.			
28. Bölüm	-	8.4.6.	-	12.3.6.	-
29. Bölüm	-	8.2.2.	11.6.2.	12.1.3	-
30. Bölüm	-	8.3.2.	-	12.2.5.	-
		8.3.5.			
31. Bölüm	-	8.6.3.	-	12.4.2.	-
32. Bölüm	5.4.1.	-	-	-	-
	6.7.4.				
	7.1.3.				
33. Bölüm	-	8.4.1.	-	12.3.1.	-
		8.4.2.		12.3.2.	
		8.4.5.			
		8.4.8.			
34. Bölüm	-	8.4.6.	-	12.3.6.	-
35. Bölüm	7.6.2.	8.7.1.	-	12.4.2.	-
		8.7.2.			
36. Bölüm	4.4.3.	8.2.2.	-	12.1.3.	-
37. Bölüm	6.6.4.	8.5.1.	-	12.4.1.	-
38. Bölüm	-	8.7.1.	-	12.4.2.	-
		8.7.2.			
39. Bölüm	-	8.4.4	-	12.4.1.	-
		8.4.5			
		8.5.1.			
40. Bölüm	-	8.2.5	-	12.2.2.	-
		8.3.5		12.2.5.	
41. Bölüm	-	8.2.1.	-	12.1.3.	-
		8.2.2.			
42. Bölüm	7.7.1.	8.7.4.	-	12.2.6.	12.3.4. (-
				12.6.1.	a)
43. Bölüm	-	8.4.5	-	12.3.5	-
44. Bölüm	-	8.4.4.	-	12.3.4.	-
45. Bölüm	-	8.4.5.	-	12.3.4. (-c)	-
				12.3.5.	
46. Bölüm	5.2.2.	-	-	-	-
47. Bölüm	8.7.4.	-	-	12.5.2.	12.2.6.
				12.5.3	12.3.4.

				12.6.2	
48. Bölüm	4.4.3. 5.4.1. 7.1.3.	-	-	-	-
49. Bölüm	-	-	11.6.2.	-	-
50. Bölüm	-	8.4.6.	-	12.3.6.	-
51. Bölüm	5.2.4. 5.2.5. 6.1.2.	-	11.6.2.	-	-
52. Bölüm	-	8.4.6.	-	12.3.6.	-

1. Bölüm: 1923 Seçim Kutlamaları

“12.1.2. 20. yüzyıl başlarında Osmanlı Devleti’nin siyasi, sosyal ve ekonomik durumunu analiz eder”

“8.1.1. Avrupa’daki gelişmelerin yansımaları bağlamında Osmanlı Devleti’nin yirminci yüzyılın başlarındaki siyasi ve sosyal durumunu kavrar.”

“7.6.1. Demokrasinin ortaya çıkışını, gelişim evrelerini ve günümüzde ifade ettiği anlamları açıklar.”

“7.6.2. Atatürk’ün Türk demokrasisinin gelişimine katkılarını açıklar.”

2. Bölüm: Sultanahmet Mitingleri

“12.1.4. I. Dünya Savaşı’nın sonuçlarını Osmanlı Devleti ve Batılı devletler açısından değerlendirir. B- Mondros Ateşkes Antlaşması’na karşı İstanbul Hükûmetinin, Mustafa Kemal’in ve halkın tutumu üzerinde durulur.”

“8.2.3. Mondros Ateşkes Antlaşması’nın imzalanması ve uygulanması karşısında Osmanlı yönetiminin, Mustafa Kemal’in ve halkın tutumunu analiz eder.”

3. Bölüm: Abdülmecid Efendi

“12.3.2 Siyasi alanda meydana gelen gelişmeleri kavrar (-a).”

4. Bölüm: İstanbul’a göç eden Ruslar

“**11.6.1.** Osmanlı Devleti’nin son dönemlerindeki nüfus hareketlerinin siyasi, askerî ve ekonomik sebep ve sonuçlarını açıklar.”

“**12.1.3.** Dünya Savaşı sürecinde Osmanlı Devleti’nin durumunu siyasi, askerî ve sosyal açılardan analiz eder. (-f)”

“**7.3.3.** Örnek incelemeler yoluyla göçün neden ve sonuçlarını tartışır.”

5..Bölüm I. Dünya Savaşı Döneminde Yeni Zelanda

“**8.2.5.** Milli Mücadele’nin hazırlık döneminde Mustafa Kemal’in yaptığı çalışmaları analiz eder. (-b)”

6. Bölüm: Manaki Kardeşler

“**11.4.4.** Tanzimat Fermanı, Islahat Fermanı ve Kanun-ı Esasi’nin içeriklerini küresel ve yerel siyasi şartlar bağlamında değerlendirir.”

“**8.1.2.** 20. yüzyıl başlarında Osmanlı Devleti’nin siyasi, sosyal ve ekonomik durumunu analiz eder.”

7.Bölüm: Hamidiye Camii'nde Selamlık

“**8.1.1.** Avrupa’daki gelişmelerin yansımaları bağlamında Osmanlı Devleti’nin yirminci yüzyılın başlarındaki siyasi ve sosyal durumunu kavrar.”

“**8.1.4.** Mustafa Kemal’in askerlik hayatı ile ilgili olayları ve olguları onun kişilik özellikleri ile ilişkilendirir. (-b)”

“**11.4.4.** Tanzimat Fermanı, Islahat Fermanı ve Kanun-ı Esasi’nin içeriklerini küresel ve yerel siyasi şartlar bağlamında değerlendirir. (b-ç)”

“**12.1.2.** 20. yüzyıl başlarında Osmanlı Devleti’nin siyasi, sosyal ve ekonomik durumunu analiz eder. (-a)”

8. Bölüm: Mustafa Kemal Paşa'nın Amerikalılara Seslenişi

“**SB.5.7.1.** Yaşadığı yer ve çevresinin ülkemiz ile diğer ülkeler arasındaki ekonomik ilişkilerdeki rolünü araştırır.”

“**İTA.8.6.1.** Atatürk Dönemi Türk dış politikasının temel ilkelerini ve amaçlarını açıklar.”

“**12.4.2.** Atatürk Dönemi’nde (1923-1938) Türkiye Cumhuriyeti’nin dış politikasındaki başlıca gelişmeleri açıklar.”

9. Bölüm: Mondros Mütarekesi:

“**İTA.8.2.3.** Mondros Ateşkes Antlaşması’nın imzalanması ve uygulanması karşısında Osmanlı yönetiminin, Mustafa Kemal’in ve halkın tutumunu analiz eder.”

“**12.1.4.** I. Dünya Savaşı’nın sonuçlarını Osmanlı Devleti ve Batılı devletler açısından değerlendirir. (a-b)”

10. Bölüm: İstanbul’un İşgali

“**İTA.8.2.3.** Mondros Ateşkes Antlaşması’nın imzalanması ve uygulanması karşısında Osmanlı yönetiminin, Mustafa Kemal’in ve halkın tutumunu analiz eder.”

“**12.1.4.** I. Dünya Savaşı’nın sonuçlarını Osmanlı Devleti ve Batılı devletler açısından değerlendirir. (a-b)”

11. Bölüm: Savaş Yıllarında Ekmek Davası

“**İTA.8.2.2.** Birinci Dünya Savaşı’nda Osmanlı Devleti’nin durumu hakkında çıkarımlarda bulunur. d) Birinci Dünya Savaşı’nın sonuçları ele alınır.”

“**11.6.2.** Modernleşmeyle birlikte sosyal, ekonomik ve politik anlayışta yaşanan değişim ve dönüşümlerin gündelik hayata etkilerini analiz eder. (-a)”

“**11.5.3.** Osmanlı Devleti’nin son dönemlerinde hükümetlerin ekonomik hayat üzerinde kontrol sağlamaya yönelik çabalarını ekonomik ve politik açılardan değerlendirir.”

12. Bölüm: Demiryolu ve Kömür işletmeciliği

“**SB.4.4.2.** Teknolojik ürünlerin geçmişteki ve bugünkü kullanımlarını karşılaştırır.”

“**SB.4.5.1.** İstek ve ihtiyaçlarını ayırt ederek ikisi arasında bilinçli seçimler yapar.”

“**SB.5.5.1.** Yaşadığı yerin ve çevresinin ekonomik faaliyetlerini analiz eder.”

“**SB.5.5.4.** Temel ihtiyaçları karşılamaya yönelik ürünlerin üretim, dağıtım ve tüketim ağını analiz eder.”

“**SB.5.7.2.** Ülkeler arasındaki ekonomik ilişkilerde iletişim ve ulaşım teknolojisinin etkisini tartışır.”

“**SB.6.5.1.** Ülkemizin kaynaklarıyla ekonomik faaliyetlerini ilişkilendirir.”

“**11.5.2.** Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde endüstriyel üretime geçiş çabalarını ve bu süreçte yaşanan zorlukları analiz eder.”

“**ÇTDT.12.1.6.** İki dünya savaşı arasındaki dönemde dünyada meydana gelen siyasi ve ekonomik gelişmeleri açıklar.”

13. Bölüm: İstanbul'da Son Kılıç Alayı

“**SB.7.2.5.** Osmanlı kültür, sanat ve estetik anlayışına örnekler verir.”

“**10.6.1.** Sarayın devlet idaresinin yanı sıra devlet adamı yetiştirilmesinde ve şehir kültürünün gelişmesindeki rollerini analiz eder.”

14. Bölüm: Ramazan'ı Uğurlama Bayramı Karşılama

“**SB.4.2.2.** Ailesi ve çevresindeki millî kültürü yansıtan öğeleri araştırarak örnekler verir.”

“**SB.5.2.4.** Kültürel öğelerin, insanların bir arada yaşamasındaki rolünü analiz eder.”

“**SB.5.2.5.** Günlük yaşamdaki kültürel unsurların tarihî gelişimini değerlendirir.”

“**SB.6.1.2.** Sosyal, kültürel ve tarihî bağların toplumsal birlikteliğin oluşmasındaki yerini ve rolünü analiz eder.”

15. Bölüm: Kayzer'in İstanbul Ziyareti

“İTA.8.1.1. Avrupa'daki gelişmelerin yansımaları bağlamında Osmanlı Devleti'nin yirminci yüzyılın başlarındaki siyasi ve sosyal durumunu kavrar.”

“İTA.8.2.1. Birinci Dünya Savaşı'nın sebeplerini ve savaşın başlamasına yol açan gelişmeleri kavrar.”

“12.1.2. 20. yüzyıl başlarında Osmanlı Devleti'nin siyasi, sosyal ve ekonomik durumunu analiz eder.”

“12.1.3. I. Dünya Savaşı sürecinde Osmanlı Devleti'nin durumunu siyasi, askerî ve sosyal açılardan analiz eder.”

16. Bölüm: Ankara-Erzurum Demiryolu İnşaatı

“SB.4.4.2. Teknolojik ürünlerin geçmişteki ve bugünkü kullanımını karşılaştırır.”

“SB.5.7.2. Ülkeler arasındaki ekonomik ilişkilerde iletişim ve ulaşım teknolojisinin etkisini tartışır.”

“11.5.2. Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde endüstriyel üretime geçiş çabalarını ve bu süreçte yaşanan zorlukları analiz eder.”

17. Bölüm: Turizm ve Seyahat

“SB.4.2.2. Ailesi ve çevresindeki millî kültürü yansıtan öğeleri araştırarak örnekler verir.”

“SB.5.7.1. Yaşadığı yer ve çevresinin ülkemiz ile diğer ülkeler arasındaki ekonomik ilişkilerdeki rolünü araştırır.”

“SB.5.7.3. Turizmin uluslararası ilişkilerdeki önemini açıklar.”

“SB.5.7.4. Çeşitli ülkelerde bulunan ortak miras öğelerine örnekler verir.”

18. Bölüm: İmparator ve İmparatoriçe İstanbul'da

“**İTA.8.1.1.** Avrupa'daki gelişmelerin yansımaları bağlamında Osmanlı Devleti'nin yirminci yüzyılın başlarındaki siyasi ve sosyal durumunu kavrar.”

“**İTA.8.2.1.** Birinci Dünya Savaşı'nın sebeplerini ve savaşın başlamasına yol açan gelişmeleri kavrar.”

“**12.1.2.** 20. yüzyıl başlarında Osmanlı Devleti'nin siyasi, sosyal ve ekonomik durumunu analiz eder.”

“**12.1.3. I.** Dünya Savaşı sürecinde Osmanlı Devleti'nin durumunu siyasi, askerî ve sosyal açılarından analiz eder.”

19. Bölüm: İstanbul

“**SB.5.2.2.** Çevresindeki doğal varlıklar ile tarihî mekânları, nesnelere ve eserleri tanıtır.”

“**SB.7.2.5.** Osmanlı kültür, sanat ve estetik anlayışına örnekler verir.”

20. Bölüm: Venizelos'un Türkiye Ziyareti

“**İTA.8.6.1.** Atatürk Dönemi Türk dış politikasının temel ilkelerini ve amaçlarını açıklar.”

“**İTA.8.6.2.** Atatürk Dönemi Türk dış politikasında yaşanan gelişmeleri analiz eder.”

“**12.4.2.** Atatürk Dönemi'nde (1923-1938) Türkiye Cumhuriyeti'nin dış politikasındaki başlıca gelişmeleri açıklar.”

21. Bölüm: Rıza Pehlevi'nin Türkiye Ziyareti

“**SB.6.7.1.** Ülkemizin Türk Cumhuriyetleri ve komşu devletlerle olan kültürel, sosyal, siyasi ve ekonomik ilişkilerini analiz eder.”

“**İTA.8.6.1.** Atatürk Dönemi Türk dış politikasının temel ilkelerini ve amaçlarını açıklar.”

“İTA.8.6.2. Atatürk Dönemi Türk dış politikasında yaşanan gelişmeleri analiz eder.”

“12.4.2. Atatürk Dönemi’nde (1923-1938) Türkiye Cumhuriyeti’nin dış politikasındaki başlıca gelişmeleri açıklar.”

“ÇTDT.12.1.6. İki dünya savaşı arasındaki dönemde dünyada meydana gelen siyasi ve ekonomik gelişmeleri açıklar.”

22. Bölüm: 10. Yıl Kutlamaları ve Yenilikler:

23. Bölüm: 10. Yıl Kutlamaları ve Dönüşüm:

“İTA.8.4.1. Çağdaşlaşan Türkiye’nin temeli olan Atatürk ilkelerini açıklar.”

“İTA.8.4.4. Eğitim ve kültür alanında yapılan inkılâpları ve gelişmeleri kavrar.”

“İTA.8.4.5. Toplumsal alanda yapılan inkılâpları ve meydana gelen gelişmeleri kavrar.”

“İTA.8.4.8. Cumhuriyet’in sağladığı kazanımları ve Atatürk’ün Türk milleti için gösterdiği hedefleri analiz eder.”

“İTA.8.4.9. Atatürk ilke ve inkılâplarını oluşturan temel esasları kavrar.”

“12.3.4. Eğitim ve kültür alanında yapılan inkılâpları ve gelişmeleri kavrar.”

“12.3.5. Toplumsal alanda yapılan inkılâpları ve meydana gelen gelişmeleri kavrar.”

24. Bölüm: Kut’ül Amare Esirleri

25. Bölüm: Romanya Cephesi

“İTA.8.2.2. Birinci Dünya Savaşı’nda Osmanlı Devleti’nin durumu hakkında çıkarımlarda bulunur. (-b)”

“12.1.3. I. Dünya Savaşı sürecinde Osmanlı Devleti’nin durumunu siyasi, askerî ve sosyal açılardan analiz eder. (-b)”

26. Bölüm: Mustafa Kemal Atatürk ve İzmir

“İTA.8.3.2. Milli Mücadele Dönemi’nde Batı Cephesi’nde meydana gelen gelişmeleri kavrar.”

“12.2.5. Düzenli ordunun kurulmasından Mudanya Ateşkes Antlaşması’na kadar meydana gelen gelişmeleri Türkiye’nin bağımsızlık sürecine katkıları açısından analiz eder. (-b)”

27. Bölüm: İngiltere Kralı’nın Türkiye Ziyareti

“SB.6.7.1. Ülkemizin Türk Cumhuriyetleri ve komşu devletlerle olan kültürel, sosyal, siyasi ve ekonomik ilişkilerini analiz eder.”

“İTA.8.6.1. Atatürk Dönemi Türk dış politikasının temel ilkelerini ve amaçlarını açıklar.”

“İTA.8.6.2. Atatürk Dönemi Türk dış politikasında yaşanan gelişmeleri analiz eder.”

“12.4.2. Atatürk Dönemi’nde (1923-1938) Türkiye Cumhuriyeti’nin dış politikasındaki başlıca gelişmeleri açıklar.”

28. Bölüm: Sümerbank Fabrikaları

“İTA.8.4.6. Ekonomi alanında meydana gelen gelişmeleri kavrar.”

“12.3.6. Ekonomi alanında meydana gelen gelişmeleri kavrar.”

29. Bölüm: Kadın İşçiler

“İTA.8.2.2. Birinci Dünya Savaşı’nda Osmanlı Devleti’nin durumu hakkında çıkarımlarda bulunur.”

“11.6.2. Modernleşmeyle birlikte sosyal, ekonomik ve politik anlayışta yaşanan değişim ve dönüşümlerin gündelik hayata etkilerini analiz eder.”

“12.1.3. I. Dünya Savaşı sürecinde Osmanlı Devleti’nin durumunu siyasi, askerî ve sosyal açılardan analiz eder.”

30. Bölüm: Büyük Taarruz Öncesi ve Sonrası Ankara

“İTA.8.3.2. Milli Mücadele Dönemi’nde Batı Cephesi’nde meydana gelen gelişmeleri kavrar.”

“İTA.8.3.5. Sakarya Meydan Savaşı’nın kazanılmasında ve Büyük Taarruz’un başarılı olmasında Mustafa Kemal’in rolüne ilişkin çıkarımlarda bulunur.”

“12.2.5. Düzenli ordunun kurulmasından Mudanya Ateşkes Antlaşması’na kadar meydana gelen gelişmeleri Türkiye’nin bağımsızlık sürecine katkıları açısından analiz eder.”

31. Bölüm: Hatay’ın Türkiye’ye Katılması

“İTA.8.6.3. Atatürk’ün Hatay’ı ülkemize katmak konusunda yaptıklarına ve bu uğurda gösterdiği özveriye kanıtlar gösterir.”

“12.4.2. Atatürk Dönemi’nde (1923-1938) Türkiye Cumhuriyeti’nin dış politikasındaki başlıca gelişmeleri açıklar.”

32. Bölüm: Milli Sinema

“SB.5.4.1. Teknoloji kullanımının sosyalleşme ve toplumsal ilişkiler üzerindeki etkisini tartışır.”

“SB.7.1.3. Medyanın sosyal değişim ve etkileşimdeki rolünü tartışır.”

“SB.6.7.4. Popüler kültürün, kültürümüz üzerindeki etkilerini sorgular.”

33. Bölüm: Cumhuriyet Bayramı Kutlamaları

“İTA.8.4.1. Çağdaşlaşan Türkiye’nin temeli olan Atatürk ilkelerini açıklar.”

“İTA.8.4.2. Siyasi alanda meydana gelen gelişmeleri kavrar.”

“İTA.8.4.5. Toplumsal alanda yapılan inkılâpları ve meydana gelen gelişmeleri kavrar.”

“**İTA.8.4.8.** Cumhuriyet’in sağladığı kazanımları ve Atatürk’ün Türk milleti için gösterdiği hedefleri analiz eder.”

“**12.3.1.** Çağdaşlaşan Türkiye’nin temeli olan Atatürk ilkelerini kavrar.”

“**12.3.2.** Siyasi alanda meydana gelen gelişmeleri kavrar.”

34. Bölüm: Sergi Evi

“**İTA.8.4.6.** Ekonomi alanında meydana gelen gelişmeleri kavrar.”

“**12.3.6.** Ekonomi alanında meydana gelen gelişmeleri kavrar.”

35. Bölüm: Mustafa Kemal'in Cenaze Törenleri

“**SB.7.6.2.** Atatürk’ün Türk demokrasisinin gelişimine katkılarını açıklar.”

“**İTA.8.7.1.** Atatürk’ün ölümüne ilişkin yansıma ve değerlendirmelerden hareketle onun fikir ve eserlerinin evrensel değerine ilişkin çıkarımlarda bulunur.”

“**İTA.8.7.2.** Atatürk’ün Türk Milleti’ne bıraktığı eserlerinden örnekler verir.”

“**12.4.2.** Atatürk Dönemi’nde (1923-1938) Türkiye Cumhuriyeti’nin dış politikasındaki başlıca gelişmeleri açıklar. (-ç)

36. Bölüm: Osmanlı Havacıları ve Havacılık Tesisleri

“**SB.4.4.3.** Kullandığı teknolojik ürünlerin mucitlerini ve bu ürünlerin zaman içerisindeki gelişimini araştırır.”

“**İTA.8.2.2.** Birinci Dünya Savaşı’nda Osmanlı Devleti’nin durumu hakkında çıkarımlarda bulunur.”

“**12.1.3.** I. Dünya Savaşı sürecinde Osmanlı Devleti’nin durumunu siyasi, askerî ve sosyal açılardan analiz eder.”

37. Bölüm: 1934 Yerel Seçimleri

“**SB.6.6.4.** Toplumsal hayatımızda demokrasinin önemini açıklar.”

“İTA.8.5.1. Atatürk Dönemi’ndeki demokratikleşme yolunda atılan adımları açıklar.”

“12.4.1. Atatürk Dönemi’nde Türkiye Cumhuriyeti’nin iç politikasındaki önemli gelişmeleri açıklar.”

38. Bölüm: Anıtkabir’in İnşası

“İTA.8.7.1. Atatürk’ün ölümüne ilişkin yansıma ve değerlendirmelerden hareketle onun fikir ve eserlerinin evrensel değerine ilişkin çıkarımlarda bulunur.”

“İTA.8.7.2. Atatürk’ün Türk Milleti’ne bıraktığı eserlerinden örnekler verir.”

“12.4.2. Atatürk Dönemi’nde (1923-1938) Türkiye Cumhuriyeti’nin dış politikasındaki başlıca gelişmeleri açıklar. (-ç)”

39. Bölüm: Atatürk’ün İnceleme Gezileri

“İTA.8.5.1. Atatürk Dönemi’ndeki demokratikleşme yolunda atılan adımları açıklar.”

“İTA.8.4.4. Eğitim ve kültür alanında yapılan inkılâpları ve gelişmeleri kavrar.”

“İTA.8.4.5. Toplumsal alanda yapılan inkılâpları ve meydana gelen gelişmeleri kavrar.”

“12.4.1. Atatürk Dönemi’nde Türkiye Cumhuriyeti’nin iç politikasındaki önemli gelişmeleri açıklar.”

40. Bölüm: Atatürk’ün Büyük Taarruz’dan Sonra Ankara’da Karşılanması

“İTA.8.2.5. Millî Mücadele’nin hazırlık döneminde Mustafa Kemal’in yaptığı çalışmaları analiz eder. (-c)”

“İTA.8.3.5. Sakarya Meydan Savaşı’nın kazanılmasında ve Büyük Taarruz’un başarılı olmasında Mustafa Kemal’in rolüne ilişkin çıkarımlarda bulunur.”

“12.2.2. Büyük Millet Meclisinin açılış sürecini ve sonrasında meydana gelen gelişmeleri kavrar. (-ç)”

“**12.2.5.** Düzenli ordunun kurulmasından Mudanya Ateşkes Antlaşması’na kadar meydana gelen gelişmeleri Türkiye’nin bağımsızlık sürecine katkıları açısından analiz eder. (f)”

41. Bölüm: Enver Paşa ve Şehzade Ömer Faruk Efendi'nin Batum Ziyareti

“**İTA.8.2.1.** Birinci Dünya Savaşı’nın sebeplerini ve savaşın başlamasına yol açan gelişmeleri kavrar.”

“**İTA.8.2.2.** Birinci Dünya Savaşı’nda Osmanlı Devleti’nin durumu hakkında çıkarımlarda bul **12.1.3.** I. Dünya Savaşı sürecinde Osmanlı Devleti’nin durumunu siyasi, askerî ve sosyal açılardan analiz eder.”

42. Bölüm: Amerikan Deniz Gücü Gemilerinin İstanbul Ziyareti

“**SB.7.7.1.** Türkiye’nin üyesi olduğu uluslararası kuruluşlara örnekler verir.”

“**İTA.8.7.4.** İkinci Dünya Savaşı’ndaki gelişmelerin ve bu savaşın sonuçlarının Türkiye’ye etkilerini analiz eder.”

“**12.6.1.** 1945-1950 yılları arasında Türkiye’de meydana gelen siyasi, sosyal ve ekonomik gelişmeleri kavrar.”

“**12.2.6.** İkinci Dünya Savaşı’nda Türkiye’nin izlediği dış politika stratejilerini açıklar.”

“**ÇTDT 12.3.4.** Soğuk Savaş Dönemi’nde Türk dış politikasında meydana gelen gelişmeleri sebep-sonuç ilişkisi kurarak açıklar.(-a)”

43. Bölüm: Atatürk'ün Konya Ziyareti

“**İTA.8.4.5.** Toplumsal alanda yapılan inkılâpları ve meydana gelen gelişmeleri kavrar.”

“**12.3.5.** Toplumsal alanda yapılan inkılâpları ve meydana gelen gelişmeleri kavrar.”

44. Bölüm: Tevhid-i Tedrisata Geçiş

“İTA.8.4.4. Eğitim ve kültür alanında yapılan inkılâpları ve gelişmeleri kavrar.”

“12.3.4. Eğitim ve kültür alanında yapılan inkılâpları ve gelişmeleri kavrar.”

45. Bölüm: Okulların Katıldığı Bir Tören

“İTA.8.4.5. Toplumsal alanda yapılan inkılâpları ve meydana gelen gelişmeleri kavrar.”

“12.3.4. Eğitim ve kültür alanında yapılan inkılâpları ve gelişmeleri kavrar. (-c)”

“12.3.5. Toplumsal alanda yapılan inkılâpları ve meydana gelen gelişmeleri kavrar.”

46. Bölüm: Mısır Çarşısı'nda Hayat

“SB.5.2.2. Çevresindeki doğal varlıklar ile tarihî mekânları, nesnelere ve eserleri tanıtır.”

47. Bölüm: Churchill ve İnönü Görüşmesi & İngiliz Filosu

“İTA.8.7.4. İkinci Dünya Savaşı'ndaki gelişmelerin ve bu savaşın sonuçlarının Türkiye'ye etkilerini analiz eder.”

“12.5.2. II. Dünya Savaşı sürecinde Türkiye'nin izlediği siyaset ile savaşın Türkiye üzerindeki ekonomik ve toplumsal etkilerini analiz eder.”

“12.5.3. II. Dünya Savaşı'nın sonuçlarını değerlendirir.”

“12.6.2. II. Dünya Savaşı sonrası dönemde uluslararası ilişkilerde ve Türk dış politikasında meydana gelen gelişmeleri kavrar.”

“ÇTDT.12.2.6. İkinci Dünya Savaşı'nda Türkiye'nin izlediği dış politika stratejilerini açıklar.”

“ÇTDT.12.3.4. Soğuk Savaş Dönemi'nde Türk dış politikasında meydana gelen gelişmeleri sebep-sonuç ilişkisi kurarak açıklar.”

48. Bölüm: İstanbul Radyoevi ve Ümraniye Verici İstasyonu İnşaatı

“**SB.4.4.3.** Kullandığı teknolojik ürünlerin mucitlerini ve bu ürünlerin zaman içerisindeki gelişimini araştırır.”

“**SB.5.4.1.** Teknoloji kullanımının sosyalleşme ve toplumsal ilişkiler üzerindeki etkisini tartışır.”

“**SB.7.1.3.** Medyanın sosyal değişim ve etkileşimdeki rolünü tartışır.”

“**ÇTDT.12.2.7.** İkinci Dünya Savaşı sürecinde Türkiye’de meydana gelen siyasi, ekonomik ve sosyokültürel gelişmeleri değerlendirir. (-b)”

49. Bölüm: Nüfus Sayımı

“**11.6.2.** Modernleşmeyle birlikte sosyal, ekonomik ve politik anlayışta yaşanan değişim ve dönüşümlerin gündelik hayata etkilerini analiz eder.”

50. Bölüm: Atatürk Orman Çiftliği

“**İTA.8.4.6.** Ekonomi alanında meydana gelen gelişmeleri kavrar.”

“**12.3.6.** Ekonomi alanında meydana gelen gelişmeleri kavrar.”

51. Bölüm: İstanbul

“**SB.5.2.4.** Kültürel öğelerin, insanların bir arada yaşamasındaki rolünü analiz eder.”

“**SB.5.2.5.** Günlük yaşamdaki kültürel unsurların tarihî gelişimini değerlendirir.”

“**SB.6.1.2.** Sosyal, kültürel ve tarihî bağların toplumsal birlikteliğin oluşmasındaki yerini ve rolünü analiz eder.”

“**11.6.2.** Modernleşmeyle birlikte sosyal, ekonomik ve politik anlayışta yaşanan değişim ve dönüşümlerin gündelik hayata etkilerini analiz eder. (-d)”

52. Bölüm: Şeker Fabrikaları

“**İTA.8.4.6.** Ekonomi alanında meydana gelen gelişmeleri kavrar.”

“12.3.6. Ekonomi alanında meydana gelen gelişmeleri kavrar.”

SONUÇ

Tarihin Ruhu sunduğu arşiv filmleriyle izleyicisini geçmişin bir anıyla karşı karşıya bırakmaktadır. Arşiv filmini belgeden, fotoğraftan ayıran özellik izleyicisini o ana tanık kılması, anı yeniden yaşatmasıdır. Tarihin Ruhu yayınladığı elli iki bölümün tamamında tarihimizin önemli olaylarına şahıslarına ve mekanlarına yer vermektedir. Her bölümde anlatılan olayın ne olduğu, sürece nasıl gelindiği ve tarihsel arka planına dair bilgiler verilerek başlanmıştır. Görüntülerdeki zaman, mekân, olay ve şahıslar tespit edilerek muhatabına sunulmuştur. Bölümler içerisinde kullanılan önemli kavramlar detaylarıyla izleyiciye açıklanmıştır. Her bölümün sonunda filmler nerede çekildi? Ne zaman çekildi? Bu filmlerdeki olay nedir? Görüntüleri kim çekti? soruları sorulmuş ve cevaplanmıştır. 1923 seçimlerinden 1943 Adana Görüşmeleri’ne, selamlık ve kılıç alaylarından Cumhuriyet’in 10. yıl kutlamalarına, İstanbul’un işgal yıllarından Cumhuriyet Bayramı kutlamalarına, Türk tarihinin son asırda yaşanmış en önemli olaylarının geniş bir yelpazede verildiği zengin film, fotoğraf ve gazete arşivleriyle beslenen Tarihin Ruhu, muhatabına dijital restorasyon ve renklendirme çalışmalarıyla kalitesi yükseltilmiş görüntüler sunmaktadır. Bazı bölümlerinde tarihten çok aşına olduğumuz ama arka planını bilmediğimiz tanıdık görüntülerin hikayesini aydınlatırken, bazı bölümlerde ise ilk defa karşılaştığımız görüntüleri sunmaktadır. Kültür ve Turizm Bakanlığı Sinema Genel Müdürlüğü Arşiv Dairesi, TRT Arşiv Dairesi, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı, Cengiz Kahraman arşivi, Saadet Özen arşivi, Fransız ve Makedonya, Hollanda, Yeni Zelanda film arşivleri gibi zengin arşiv kaynakları taranarak titizlikle hazırlanmıştır. Ayrıca Vatan, Akşam, Milliyet, Ulus, İleri, Vakıf, Yenigün İkdâm, Tasvir-i efkâr, Hadisât, Tevhid-i Efkâr The Illustrated London News, L’Illustration, Le Petit Parisien, Le Matin gibi dönemin gazete arşivi de taranmış, olayların anlatımında ciddi katkı sağlamıştır. Her bölümde ilgili olayın alanında uzman akademisyenlere danışılarak sunulması ve her bölüm sonunda titizlikle hazırlanmış bir

“seçilmiş kaynakça” bölümünün izleyiciyle paylaşılması araştırmanın niteliğine yönelik önemli bir göstergedir.

Metin yazarları filme ve fotoğrafa sorulması gereken soruların neler olduğunu ve nasıl cevaplanması gerektiğini bir tarihçi bakışıyla anlatmaktadır. Ayrıca kanıtları kullanırken ipuçlarından nasıl faydalanılması gerektiği, sonuca nasıl ulaşılacağı, tıpkı bir dedektif hassasiyetiyle uygulanarak gösterilmektedir. Arşiv görüntüleri, haber filmleri ve öğretici filmler neyi gösterdikleri kadar neyi göstermedikleriyle de önemlidir. Bu açıdan bakıldığında metin yazarları bize arşiv filmlerinin izleyicisine hangi bağlamda sunulduğunu ve gösterilmek istenenin yanında gösterilmeyenin de neler olabileceğini düşündürmek istemektedirler. Kurgunun algıyı etkilediğine ve değiştirebildiğine dikkat çekmektedirler. Özellikle birinci dünya savaşı yıllarına ait görüntülerde, video filmlerin bir propaganda aracı olarak nasıl kullanıldığı gerçeğinin altı çizilmektedir. Arşiv filmlerinin kullanımı siyasi tarihin yanında, sosyal tarihin de renkli tarafını göstermektedir. Gündelik yaşam, insan ilişkileri, kılık kıyafet, mimari, çocukların yaşamı gibi heyecan verici konular hakkında da izleyicinin merakını artırmaktadır. “Arşiv filmlerinde yaşayan öyküler” sloganıyla izleyicisine hitap eden yapımlar, filmleri ve fotoğrafları, geçmişin sadece fikrini değil, duygusunu, hareketini ve canlılığını taşıyan bir araç olarak sunmaktadır.

Tarihin Ruhu belgeseli tarih öğretimi açısından iki önemli noktada bize yenilik getirmektedir. Birincisi şimdiye dek tarih derslerinde kullandığımız, fotoğraf, gazete, arşiv belgesi, karikatür gibi farklı yazılı kaynakların tümünü bir bağlam içinde bir konunun öğretiminde kullanmış, ikincisi ise şimdiye dek derslerde kullanılan ve son zamanlarda popülerliği artan tarihi dizi ve tarihi film gibi senaryo temelli kurmaca yapıtların yerini olayların yaşandığı anda çekilen gerçek arşiv görüntüleri almıştır. Bu sayede öğrenciler tarih derslerinde değişim ve sürekliliği kavrayabilecek, geçmişte yaşamış insanlarla ilişki kurarak empati becerisini geliştirecek, farklı bakış açılarını tespit ederek çok perspektifliliği sağlayacak, en önemlisi de zihninde soyut olan kavram ve olayları somutlaştırmış olacaktır. Bu zaviyeden bakıldığında Tarihin Ruhu belgeseli üzerinde mevcut müfredat programına uygun olarak iyi planlanmış etkinlikler

geliştirilmelidir. Sınıf ortamında bu görüntülere daha çok yer verilmeli, bu tip materyallerin öğrencilerin akademik başarıları ve tarihsel düşünme becerilerine etkileri hakkında saha çalışmaları yapılmalıdır.

KAYNAKLAR

- Acun, F. (2004). Görsellik ve yakın dönem tarihi araştırmalarında kullanımı. *Kebikeç İnsan Bilimleri İçin Kaynak Araştırmaları Dergisi*, (18), 95-118.
- Akbaba, B. (2003). *Tarih öğretiminde fotoğraf kullanımı*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Akbaba, B. (2005). İnkılâp tarihi öğretiminde fotoğraf kullanımı. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(1), 65-78.
- Akbaba, B. (2005). Tarih öğretiminde fotoğraf kullanımı. *Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 185-197.
- Akbaba, B. (2009). *Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi öğretiminde çoklu ortam kullanımının akademik başarı ve tutumlara etkisi*. (Yayımlanmamış doktora tezi), Gazi Üniversitesi: Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Akıncı, A. (2011). *İlköğretim sosyal bilgiler öğretiminde temsili resim kullanımıyla tarihsel düşünme becerilerinin geliştirilmesi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul
- Aktekin, S. & Çoban, Z. (2012). Tarih derslerinde tarihi film ve dizilerin kullanımına ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşleri: Trabzon örneği. *Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, 7(13), 141-160
- Altun, A. (2010). Tarih öğretiminde mizah ve karikatür, İçinde M. Safran (Ed.). *Tarih nasıl öğretilir*. (ss.272-284), İstanbul: Yeni İnsan Yayınevi
- Andreotti, K. (1993). *Teaching History from Primary Evidence*. London: David Fulton.
- Ata, B. (2002). Tarih derslerinde “dokümanlarla öğretim” yaklaşımı. *Türk Yurdu*, (175), 80-86.
- Demircioğlu, İ. H. (2007). Tarih öğretiminde filmlerin yeri ve önemi. *Bilig*, 42, 77-93.
- Fogarty, R. J. (2012). *How to teach thinking skills within the common core: 7 key student proficiencies of the new national standards*. Solution Tree Press.
- Heitzman, W. R. (1979). *The newspaper in the classroom. what research says to the teacher*. Washington: National Education Association.
- Işık, H. (2008). *Tarih öğretiminde doküman kullanımının öğrencilerin tarihsel düşünme becerilerine etkisi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- MEB (2018). *Orta öğretim tarih dersi öğretim programı*. Ankara: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı <http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=344>
- MEB (2018). *Orta öğretim inkılâp tarihi ve atatürkçülük dersi öğretim programı*. Ankara: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı <http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=346>

- MEB (2018). *Orta öğretim çağdaş türk ve dünya tarihi dersi öğretim programı*. Ankara: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
<http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=337>
- MEB (2018). *8.Sınıf İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Programı*. Ankara: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
<http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=355>
- MEB (2018). *Sosyal bilgiler dersi öğretim programı*. Ankara: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı <http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=354>
- Öztaş, S. (2007). *Tarih öğretimi ve filmler: tarih öğretiminde film kullanımının öğrenci başarısı üzerine etkisi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Ankara.
- Öztaş, S. (2008) Tarih öğretimi ve filmler. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 16(2), 543-556
- Öztaş, S. (2015). Tarih öğretiminde tarihî film ve tarihî dizilerin kullanılmasına ilişkin tarih bölümü öğrencilerinin görüşleri (Kırklareli Üniversitesi örneği). *Turkish History Education Journal*, 4(2), 1-37.
- Öztaşkın, Ö. B. (2013). Sosyal bilgiler derslerinde belgesel film kullanımının akademik başarıya ve bilinçli farkındalık düzeylerine etkisi. *Eğitim bilimleri araştırmaları dergisi*, 3(2), 147-162.
- Palaz, T. (2010) İlköğretim 8. sınıf inkılâp tarihi ve atatürkçülük dersinde karikatür kullanımının öğrenci başarısına ve derse karşı tutumuna etkisi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Stradling, R. (2003). *20. yüzyıl avrupa tarihi nasıl öğretilmeli* (Çev. Ayfer Ünal), İstanbul: Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı.
- Şimşek, A. (2003). Tarih öğretiminde görsel materyal kullanımı. *Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 141-155.
- Thompson, K., & Austin, H. (2014). *Examining the evidence: Seven strategies for teaching with primary sources*. Capstone Classroom.
- Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı.(2002). Avrupa Konseyi Değişime Çağırıyor. (Çev. Eda Cerrahoğlu), *Toplumsal Tarih*, (100), 58-59.
- Tangülü, Z. (2011). 8.sınıf Türkiye Cumhuriyeti inkılâp tarihi ve Atatürkçülük dersinde gazete kullanımı ve buna ilişkin öğretmen görüşleri, Yayımlanmamış Doktora Tezi Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Yahşi, İ. (2011). Tarih Öğretiminde Gazete Kullanımının Çok Perspektifliğe Etkisi Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Ortaöğretim Sosyal Alanlar Anabilim Dalı Tarih Öğretmenliği Bilim Dalı.
- Yıldırım, A ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (10. Baskı)*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

TARİHİN RUHU BELGESEL BÖLÜMLERİ

- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhü 1923 Seçimleri Kutlamaları 1. Bölüm*. İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri <https://www.youtube.com/watch?v=pWda7Nfaqa0>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhü Sultanahmet Mitingleri 2.Bölüm*. İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri <https://www.youtube.com/watch?v=7zZaYGTsvoE>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhü Abdülmecid Efendi 3. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri <https://www.youtube.com/watch?v=VQKMBhLZu84>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhü İstanbul'a Göç Eden Ruslar 4. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri <https://www.youtube.com/watch?v=WEgOohKk5KE>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhü. I. Dünya Savaşı Döneminde Yeni Zelanda 5. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri <https://www.youtube.com/watch?v=qAe3mVmeTTQ>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhü. Manaki Kardeşler 6. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri <https://www.youtube.com/watch?v=Tqjg67pVeOo>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhü Hamidiye Camii'nde Selamlık 7. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri <https://www.youtube.com/watch?v=LOhGkXo2V30>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhü. Mustafa Kemal Paşa'nın Amerikalılara Seslenişi 8. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri <https://www.youtube.com/watch?v=tJD8XYY0V7U>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhü. Mondros Mütarekesi 9. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri https://www.youtube.com/watch?v=7NyFntp_-mM
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhü. 1919 İstanbul İşgali 10. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri https://www.youtube.com/watch?v=2ZsVdy_vVoM
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhü. Savaş Yıllarında Ekmek Davası 11. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri <https://www.youtube.com/watch?v=zwpniS9Cup8>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhü Demiryolu ve Kömür İşletmeciliği 12. Bölüm*. İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri <https://www.youtube.com/watch?v=uK9NPVOH4F0>

- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu İstanbul'da Son Kılıç Alayı 13. Bölüm*. İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri
<https://www.youtube.com/watch?v=efLq0k-muQ4>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. Ramazan'ı Uğurlama Bayramı Karşılama 14. Bölüm*. İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri
<https://www.youtube.com/watch?v=AOeZ3kyAzwg>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. Kayzer'in İstanbul Ziyareti 15. Bölüm*. İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri
<https://www.youtube.com/watch?v=jEpr7TmbONA>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. Ankara-Erzurum Demiryolu İnşaatı 16. Bölüm*. İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri
<https://www.youtube.com/watch?v=W17H1rh5e3k>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. Turizm ve Seyahat 17. Bölüm*. İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri
<https://www.youtube.com/watch?v=OiIHsceLMEE>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. İmparator ve İmparatoriçe İstanbul'da 18. Bölüm*. İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri
<https://www.youtube.com/watch?v=5SQhB3wVV4c>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. İstanbul 19. Bölüm*. İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri
<https://www.youtube.com/watch?v=bVKvN-yxwA8>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. Venizelos'un Türkiye Ziyareti 20. Bölüm*. İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri
<https://www.youtube.com/watch?v=6lFV04kSKZk>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. Rıza Pehlevi'nin Türkiye Ziyareti 21. Bölüm*. İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri
<https://www.youtube.com/watch?v=IDdty129PIY>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. 10. Yıl Kutlamaları ve Yenilikler 22. Bölüm*. İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri
<https://www.youtube.com/watch?v=bEOvg6EkaYo>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. 10. Yıl Kutlamaları ve Dönüşüm 23. Bölüm*. İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri
https://www.youtube.com/watch?v=fs2I7sY0_IE
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. Kut'ül Amare Esirleri 24. Bölüm*. İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri
<https://www.youtube.com/watch?v=PUBxkVWkzeA>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. Romanya Cephesi 25. Bölüm*. İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri
<https://www.youtube.com/watch?v=HYc5dM5dKS8>

- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. Mustafa Kemal Atatürk ve İzmir 26. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri <https://www.youtube.com/watch?v=xgoXxbkT3bE>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. İngiltere Kralı'nın Türkiye Ziyareti 27. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri <https://www.youtube.com/watch?v=Eb12IkDuiEI>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. Sümerbank Fabrikaları 28. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri <https://www.youtube.com/watch?v=4TV42zr9T3Q>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. Kadın İşçiler 29. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri <https://www.youtube.com/watch?v=U-EgSbP8QnY>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. Büyük Taarruz Öncesi ve Sonrası Ankara 30. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri <https://www.youtube.com/watch?v=iyPjONKTtZ0>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. Hatay'ın Türkiye'ye Katılması 31. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri <https://www.youtube.com/watch?v=I5vIZZTAABc>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. Milli Sinema 32. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri https://www.youtube.com/watch?v=wKx3E_6V9Iw
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. Cumhuriyet Bayramı Kutlamaları 33. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri <https://www.youtube.com/watch?v=q6BrezsX-m0>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. Sergi Evi 34. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri <https://www.youtube.com/watch?v=h6HYPU8xAsA>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. Mustafa Kemal'in Cenaze Törenleri 35. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri <https://www.youtube.com/watch?v=RVbCHTKOiSo>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. Osmanlı Havacıları ve Havacılık Tesisleri 36. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri <https://www.youtube.com/watch?v=IYFIOv8-grA>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. 1934 Yerel Seçimleri 37. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri <https://www.youtube.com/watch?v=Kk-cvvuXMX8>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. Anıtkabir'in İnşası 38. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri <https://www.youtube.com/watch?v=3Cokg6luIMM>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. Atatürk'ün İnceleme Gezileri 39. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri <https://www.youtube.com/watch?v=XLmkYo05YfE>

- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. Atatürk'ün Büyük Taarruz'dan Sonra Ankara'da Karşılanması 40. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri <https://www.youtube.com/watch?v=qFePiKkse6I>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. Enver Paşa ve Şehzade Ömer Faruk Efendi'nin Batum Ziyareti 41. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri <https://www.youtube.com/watch?v=ByQUwkSWmtA>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. Amerikan Deniz Gücü Gemilerinin İstanbul Ziyareti 42. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri https://www.youtube.com/watch?v=_m_BuwNxJ9Y
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. Atatürk'ün Konya Ziyareti 43. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri https://www.youtube.com/watch?v=CGr9zQ3hE_M
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. Tevhid-i Tedrisata Geçiş 44. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri <https://www.youtube.com/watch?v=EXnWXXLo7DE>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. Okulların Katıldığı Bir Tören 45. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri <https://www.youtube.com/watch?v=OzMPApeBkxE>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. Mısır Çarşısı'nda Hayat 46. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri <https://www.youtube.com/watch?v=pOJcY2BiTIQ>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. Churchill ve İnönü Görüşmesi & İngiliz Filosu 47. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri <https://www.youtube.com/watch?v=-Jb5J0KorDE>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. İstanbul Radyoevi ve Ümraniye Verici İstasyonu İnşaatı 48. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri <https://www.youtube.com/watch?v=s5bcfjCXSWQ>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. Nüfus Sayımı 49. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri <https://www.youtube.com/watch?v=KybshLz0Vbg>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. Atatürk Orman Çiftliği 50. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri <https://www.youtube.com/watch?v=V0vjETZDik0>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. İstanbul 51. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri <https://www.youtube.com/watch?v=-WKUnR2hULg>
- Taşdiken, A. 2019. *Tarihin Ruhu. Şeker Fabrikaları 52. Bölüm* İstanbul: At Yapım Film ve Prodüksiyon Hizmetleri <https://www.youtube.com/watch?v=Ehq3rvU6CvA>

ORCID

Yusuf Ziya AKTAŞ <https://orcid.org/0000-0002-3136-6449>

SUMMARY

Introduction

Increasing technological possibilities and digitalizing world undoubtedly affect the teaching processes deeply. In order to make more use of historical sources and visual materials to understand past historical events, it is the history that is more dominant for historical events today. It reveals the effectiveness of teaching methods with first-hand sources.

Among the items to be considered in the implementation of the history lesson curriculum, it is important to use first-hand sources (archive documents, concrete historical heritage items, Nutuk, etc.) in the treatment of the subjects. In order for students to comprehend the events discussed in their own contexts, care should be taken to include written, audio, visual and visual resources related to that period. For this purpose, oral and written literary products, newspaper, internet, etc. media can be used. Studies have shown that using historical films and historical series in the context of planned activities in history teaching can contribute to the development of historical thinking skills of students as well as making the history lesson more enjoyable. Considering that historical films and series based on fiction and scenario develop students' historical thinking skills, it is predictable that archival films, which are first-hand evidence that contain real images, will also develop their historical thinking skills. It is seen that evidence-based studies such as the use of documents in history teaching, the use of photographs, the use of historical written evidence, the use of newspapers, the use of cartoons, the use of documentaries, and the use of films are effective in history teaching. The Spirit of History documentary, which we see as an important source for history teaching, is a blend of first-hand sources and all these sources. In addition, it is also a first since it makes use of real images and archive films in addition to the documentary and film reviews examined so far.

The reason why the documentary Spirit of History is an important material for history teaching was evaluated and a basis was prepared to create a material to be used in the lessons by matching it with the gains in the history teaching program.

Method

This study is qualitative research and document analysis, one of the methods frequently used by historical research, was used as data collection method. Document review covers the analysis of written materials containing information about the phenomenon or facts to be investigated. In addition to written sources, it can be used as a document in qualitative research in visual materials such as film, video, photography.

The data of the study are chapters of the 52-episode documentary The Spirit of History, available on the TRT 2 Youtube channel. In this context, the data obtained as a result of the research are classified. The class level in the current curriculum is tabulated in relation to the learning area, unit and achievements.

Findings

The documentary sections examined in this section in terms of current history course curriculum; class level, lesson, learning area, unit and achievements. The documentary The Spirit of History, published as 52 chapters, has sections that we can directly or indirectly associate with the History Lesson, History of Revolution and Kemalism Lesson, Social Studies Lesson, Contemporary Turkish and World History Lesson units and achievements.

According to the examination; 20 departments that can be used in Social Studies courses, 38 sections that can be used in 8th grade History of Revolution and Kemalism courses, 10 sections that can be used in High School History 11 courses, 36 sections that can be used in 12th grade History of Revolution and Kemalism courses, 5 sections that can be used in Contemporary Turkish and World History courses have been identified.

Conclusion

The Spirit of History documentary brings us innovation in two important points in terms of history teaching. The first has used all of the different written sources we have used in history lessons, such as photographs, newspapers, archive documents, cartoons, within a context, in the teaching of a subject; it has taken real archive footage taken at the time of the events. In this way, students will be able to comprehend change and continuity in history lessons, develop their empathy skills by establishing relationships with people who have lived in the past, provide multi-perspective by identifying different perspectives, and most importantly, they will concretize concepts and events that are abstract in their minds. From this point of view, well-planned activities should be developed in accordance with the current curriculum on the Spirit of History documentary. In the classroom environment, these images should be included more, and field studies should be conducted about the effects of such materials on students' academic achievements and historical thinking skills.

Görsel: (<https://i.ytimg.com/vi/w0ykKrWxFxg/maxresdefault.jpg>)

